

Даңғыл үйим!

**Агитатордың
блокноды**

№

ЯНВАРЬ

1980

Бастыра ороондордың пролетарийлери, бириккилегер!

АГИТАТОРДЫҢ БЛОКНОДЫ

1 №
январь
1980 ж.

**КПСС-тинг Горно-Алтайский обкомының пропаганда ла
агитация бөлүги**

ЈААН УЧУРЛУ ИШ

Јаны јыл, онынчы бешілдіктың калғанчы јылы келер алдында, бистинг ороондо сүреен јаан политический ишке — союзный ла автономный республикалардың Верховный Советтерине, албатының депутаттарының жербойндагы Советтерине выборлорго белетенери башталды. РСФСР-дин Советтерине выборлор 1980 јылда 24 февральда өдөр.

Бистинг ороондо выборлор эң ле демократический деп адалып та турган буржуазный государственностьлордогы выборлорго көрө, жакы жеткен бастыра албаты, чындал та, элбеде турушканы ажыра өдүп жат. Советтердин адыла бистинг ороон аданды. Советтер албатының колындагы жаң улу јаан жаңыртаачы ийде бололо, албатының жилбүлериң жеткілдеп турғандарын бастыра телекей көргүстілер.

Бистинг ороондо Советтерге депутаттар тудуп турган выборлор социалистический демократияның ийде-қүчин, ишмекчилер, колхозчылар, интеллигенция Ленин төзөгөн Коммунистический партияны, оның Төс Комитетин күрелей бирлик-бек туруп алғандарын, бистинг ороонның бастыра албатыларының бирлиги ле најылығы качан да бузулбас болгонын керелеп өдүп жат.

Мынан озо откөн выборлордың кийниндеги јылдарда бистинг ороонның жүрүминде јаан учурлу көп керектер болгон. Олордың ортодо эң јаан учурлұзы — текши албатының социалистический государственностьның Төс Законын — СССР-дин жаңы Конституциязын жарадып жөптөгөни. Оны ээчиде Союзный ла автономный республикалардың конституциялары жөптөлди. Жаңы Төс Закон ажыра совет улустың социально-экономический, политический праволоры, акту бойлорының жайымдары ла праволоры чик жок элбедилди. Советтердин элбек ле жүзүн-башка ижи алдындағызынаң бийик кемине көдүрилди.

Бистинг партияның ла государствоның жүрүмінде јаан учурлу керек — КПСС-тінг Төс Комитетинің 1979 жылда ноябрь айдагы Пленумы. Бу Пленумда КПСС-тінг Төс Комитетинің Генеральный качызы, СССР-дин Верховный Советинің Президиумының Председатели нöкөр Л. И. Брежнев јаан ла жаркынду куучынында совет албатының тозёмөл ижинінг итогторын, хозяйственний ла культурный строительствоның бастыра болўктеринде једимдерди, онынчы бешжылдықтың откөн жылдарында бүдүрген сүреең јаан задачаларды бастыра жынан теренжиде көргүсти.

Мының алдындағы тогузынчы бешжылдықтың андай оқойине көрө ороон промышленный продукцияны 600 миллиард салковойго көп алар. Жарт хозяйственоң текши продукциязы 40 миллиард салковойго көптөөр. Ороон бир мунга шыдар жынды јаан промышленный предприятиелер тударла производственный фондтарды жынтар арга алды.

Тузаланатан общественный фондтор 410 миллиард салковойдон ажа берер. Ишкүчиле жаткандардың акча-жалын бийиктедери жындан тургузылған жакылталар бүдүп жат. Улус жұртап жадатан көп туралар, балдардың садтары ла яслялары, школдор, больницалар, клубтар, библиотекалар тудулар. Албатының керексип турған товарларды әдип чыгарары көптөй берди. Бастыра бу једимдер ороонның экономический ле социальный өзүмінде жынды јаан задачалар тургузып алала, келер өйдө оноң бийик једимдерге әдип алар аргалар жеткилдеди.

Леонид Ильич Брежнев ороонның социально-экономический өзүмінде јаан једимдерди темдектейле, келер жуук жылдарда ла ырада өйлөрдө бүдүретен экономический ле политический задачаларга аңылу ајару эткен. Оныла коштой КПСС-тінг Төс Комитетинің Генеральный качызы ороонның албаты-хозяйствозының кезик баштаачы болўктеринің өзүми өрөлү-төмөндө боло бергенин, иште болуп турған једикпес-тутактарды ла уур-күчтерди, олор неден улам болуп турганын жалтаныш жоктоң көргүзеле, түзедип јоголтотон жолдорды темдектеди.

Төс Комитеттін Пленумы, нöкөр Л. И. Брежневтінг Пленумда айткан куучыны ороонның экономический жүрүмінде боло берген једикпестерди жажырбай, бистинг бастырабыстың ајарубыс керектү боло берген иштерди ле задачаларды бойының ойинде темдектеп билерин база катап кереледи.

КПСС-тінг Төс Комитетинің ноябрьский (1979 ж.) Пле-

нумының итогторы онынчы бешілдіктың пландарын, КПСС-тінг ХХV съездининг јөптөрін бүдүрери жаңынаң бистиг областтың коммунисттерининг, бастыра ишкүчіле жатқандарының практический ижинде сүреен жаан политический учурлу болуп жат.

Областьтың промышленный предприятиелеринін көп нургуны бешілдіктың төрт жылдының государственный планын ла социалистический молжаларын женгілү бүдүрділер. Откөн төрт жылдың туркунына промышленностты өскүрерине 5,5 миллион салковойдон ажыра капиталный чыгымдар әдилген. Предприятиелердин төс производственный фондторы 6 миллион салковойғо өскөн.

Промышленный продукцияны әдип чыгарары, алдындағы бешілдікка көрө, 17 процентке, иштин арбыны 16 процентке өскөн. Эдип чыгарған продукцияның көп нургуны чындыйла баштапкы категориялу болды. Бийик чындыйлу деп государственный Темдектү продукция чыгарары көптөди.

Журт хозяйство тыңыда өзө берди. Колхозтор ло совхозтор көп жаңы тракторлор, комбайндар ла журтхозяйственный машиналар алдылар. Малға азырал белетеер иштерде механизация тыңыды. Сугарылган ла кургадылган жерлер элбеди. Общественный малға азырал белетеп турғаны, откөн бешілдіктегізына көрө, жылына орто тооло 36 процентке көптөди. Бастыра малдың текши тоозы көптөгөн, продуктивнозы бийиктеген. Государствого койдың түгін, эчкининг ноокызын, анның мүүзин табыштырар план женгілү бүдүп турған.

Бешілдіктың төрт жылдының туркунына көп миллион салковой капиталный чыгымдар әдилди, ол, откөн бешілдіктың андай оқ өйине көрө, 15 процентке көп, жаңы предприятиялер, цехтер тудулып иштеп баштады, жаңы машиналар, технологический жазалдар тургузылды. Улус журтап жадар туралар текши кемиле 160 квадратный метр тудулған, 2 600 ўренчик ўренер 12 школ, 550 бала жүрер садтар ла яслялар, өскө дө бир жаңа социально-культурный объекттер бүтти. Области электрификация көндүкти, строительствоның производственный базазы жарапанды.

Области культураны өскүрер, албаты-калыкты медицинский ле бытовой жеткилдеер задачалар женгілү бүдүп турған. Садыжып турған организациялар бойының ижин жарапандырылар. Идеологический политико-таскамал иштин кеми бийиктеп турған.

Областьның ишчилеринің алдында жаң ла каруулу задачалар бешілдіктың калғанчы жылында туруп жат. Олордың інгілілік бүдүрері бис КПСС-тің Төс Комитетинің ноябрьский (1979 ж.) Пленумында жарадып жөптөгөн экономический ле төзөмөл керектерди інгілілік жеткенистен камаанду болор.

Партийный, советский, хозяйственный, профсоюзный, комсомольский организацияларга эмди бойлорының бастыра кичеемелин 1980 жылдың ла онынчы бешілдіктың пландарын бүдүрерин жеткилдеерине ууландырыры керектү. Бу задачаны бүдүрип тұра, социалистический мөрйиди там элбедери, ишкүчиле жаткандардың творческий әрчимин тыныдары керектү.

Предприятиелерде, организацияларда ла албаты-хозяйствоның бөлүктөріндегі, городто ла аймактарда 1980 жылға бийик, же быжу бүдүргедій социалистический молјулар аларын жеткилдеер керек.

Молјулар аларда бар аргаларды бастыразын ајаруга алар. Қажы ла производственный коллективте канча ла кире бийик једимдерге једип алары учун төс производственный фондторды, қажы ла машинаны, станокты, азыралдарды, материалдарды, сырьены ла акча-жоғони чике ле толо тузаланары учун, иштің арбының бийиктедери, одыруны ла электроэнергияны чике ле жеткил тузаланары учун чокум тартыжу төзөөр.

1980 жылдың пландарын өйинен озо бүдүрери жаңынаң озочыл коллективтер баштаган ишти жарадар керек. Анайда қажы ла коллектив бойындағы бар аргаларды чотоп көрөлө, пландарды өйинен озо бүдүрер планын тургусканы жақшы болор.

В. И. Лениннинг адын аданған колхозтор ло обласъта В. И. Лениннинг ордениле кайралдатқан ат-нерелік улустың баштаганыла В. И. Лениннинг чыккан күнинен ала 110-чы жылдыкты јозокту утқыры учун социалистический мөрй әлбеди.

«В. И. Лениннинг чыккан күнинен ала 110-чы жылдыкка — бойының бешілдік планын бүдүрер!» — деген кычырула Москвандың ла Ленинградтың озочыл ишмекчилері баштаган патриотический ишке обласътың ишкүчиле жаткандарын көдүрер керек.

Партийный комитеттер, баштамы партийный организациялар жартамал-политический ле төзөмөл ишти кезем жа-

рандырала, ишкүчиле јаткандардың иштеги эрчимин тыңдарына, иш төзөмөлдү, дисциплина тың болорын, башкараачы ишчилер олорго берилген иш учун каруулу болорын жеткілдеерине уулана० учурлу.

Выборлорго белетенип турган ёйдö газеттер ле радио, идеологический иштин активи КПСС-тин Тöс Комитетининг ноябрьский (1979 ж.) Пленумынын, СССР-дин Верховный Советининг экинчи сессиязынын јолтöрин ле материалдарын, олордо тургузылған задачаларды кажы ла коллективке, кажы ла кижиғе жетирери керектү.

Выборлорго белетенип турган ёйдöги бастыра массово-политический иш «Идеологический, политика-таскамал ишти мынан ары там јаандырары керегинде» КПСС-тин Тöс Комитетининг јёбиндеги некелтeler аайынча төзölör учурлу. Бу ишти әлбеткени ажыра қажы ла коллективке, кажы ла ишчиге олордың алдында турган задачаларды јартап айдып береле, бийик арбынду ишке көдүрер керек.

Партийный организациялардың, пропаганданын ла агитациянын бастыра аргаларынын ајарузы социалистический мöröйди, ишке коммунистический күүн-тапту болоры учун тартажуны тыңдарына уулана० учурлу. Бу иште озочылдардың ченемелин таркадарына аңылу ајару әдер керек.

Политинформаторлор ло агитаторлор улустын алдына куучын айдарда, 1980 жылдын планын бүдүргенинен онынчы бешжылдыктын бастыра планы бүдери камаанду деп јартаар, онынчы бешжылдыктын қалганчы жылдагы эткен иш, једип алган једимдер он бириңи бешжылдыктагы иштердин төзөгöзи болор деп јартап куучындап берер, кажы ла ишчиге 1980 жылдын планын бүдүрери учун бастыра албатынын тартажузында бойынын јерин табып аларга болужар, олордың творческий эрчимин көдүрер, баштанкайына јомайлтö эдер керек.

Политический агитация једимдү болотоны кöп нургунында лекторлор, докладчиктер, политинформаторлор, агитаторлор албаты-калыкла иштеп билеринен, политический сурактарды коллективтинг чојум керектериле колбоштырып турғандарынан камаанду болор. Избирательдер тематический энирлерге, сурактардың ла каруулардың энирлерине, оос журналдарга жиіліркеп келгилейт. Олорго Советтердин ижининг ветерандарыла туштажулар ѡарал жат.

Бу күндерде избирательдердин алдына партийный, советский, хозяйствственный ишчилер, иштин озочылдары ла

јаңыртаачылары, науканың ла культураның ишчилери докладтар эдер, жербайындагы Советтердин ишчилери ле депутаттар бойлорының ижи керегинде отчеттор эдер учурлу.

Пропагандистский ле агитационный иште бистин ороондо, країда, областъта, аймакта, јуртта, кажы ла колективте, биледе выборлордон выборлорго јетире ёткөн ёйдö болгон сүреен јаан социально-культурный јаңыртулар чокум ла јарт көргүзилер учурлу. Советский јүрүмниң учурын теренжиде көргүзер керек.

Коммунизмди бүдүрип барган сайын КПСС-тин башкараачы учуры бийиктеп турарын, оның теоретический ле практический ижи тыңзырын билгир јартаары јаан учурлу.

Јартамал-политический иштин төс јеринде патриотический ле интернациональный таскадуның сурактары, СССР-дин албатыларының најылыгын, совет албатының идеино-политический бирлигин, совет улус ленинский партияны күреелей бек турганын там тыңыдарының сурактары турар учурлу.

КПСС-тин ле Советский башкаруның тыш јанындагы политический ижинин ууламјыларын, олор телекейде кату айалганы јымжадары, јуу-јепселдерди астадары учун, амыр-энчү ле албатылар национальный камаан јок болоры учун, демократия ла социализм учун, телекейлик социалистический системаның ороондорының бирлигин, телекейде коммунистический ле ишмекчи движениенин бирлигин тыңыдары учун кыйа баспастанг Эрчимдү тартыжып тургандарын телекейлик болуп турган чокум жеректерле јартап айдып берер керек.

Пропаганданың ла агитацияның бастыра аргаларыла антикоммунизмдин ёштүлөринин идеологиязыла тартыжар, оның каршулу кылыктарын жөргүзер, жапиталистический јүрүмди, оның моралинин реакционный учурын иле-јартына чыгарар.

Партийный организациялардын, бастыра идеологический ишчилердин таскамал ижинин јаан учурлу задачазы — советский общественный ла государственный јан капиталистический јанганаң, социалистический демократия албатыкалыкка удурлашкан буржуазный демократиядан артыкту болгонын, бисте «кижинин праволорын» бузуп турганы бар деп күнбадыштагы пропаганда көк тögүн неме јайып турганнын ишкүчиле јаткандарга јартаары.

Бистин ороондо СССР-дин јаны Конституциязының улу

Ээжилери, социалистический демократияны там тыңыдып ла јаандырып турары јанынаң партияның политиказы јүрүмде бүдүп турганын, хозяйственный ла культурный строительство СССР учуры бийиктегенин жарт ла толо көргүзери керектү.

Ишкүчиле жаткандарды, анчадала баштапкы катап выборлордо туружатан јашоскүримди, избирательный законло, советский кишинин праволорыла, эдетен керектериле теренжиде таныштырары — агитаторлордың төс задачазы.

Выборлор откөн кийинде тың ударай совет албаты, бастыра прогрессивный кишилик В. И. Лениннин чыккан күнинен ала 110 жылдыгын темдектеер.

Бу жуукта КПСС-тин Төс Комитети «В. И. Лениннин чыккан күнинен ала 110 жылдыгы керегинде» јоп жарадып чыгарган. Анда жаан учурлу бир канча жаан учурлу политический иштер откүрери темдектелген. Выборлор алдындагы күндерде бу јоптинг терен учурын кажы ла советский кишиге жетирип жартаары анчадала жаан учурлу.

Партийный организациялар откүрип турган бастыра идеино-таскамал иш ажыра Улу Лениннин теоретический иштерининг, оның ўредүзинин учурын, КПСС-тин исторический ченемелин теренжиде көргүзер.

В. И. Лениннин кересек жакаруларын јүрүмде бүдүрери жанынаң партия революционно-јаныртар иш откүрип турганын элбеде көргүзер.

Ишкүчиле жаткандарды В. И. Лениннин јүрүминин ле революционный тарыхузының јозогына, Коммунистический партияның ла совет албатының революционный, жуучыл ла иштеги традицияларына тазыктырарына анылу аяру эдер. Ого «Лениннин кереги јүрүп ле јенип туру» деген тема аайынча одуп турган общественно-политический кычыштарды ууландырар керек.

Избирательдердин клубтарында, культураның Тураларында, библиотекаларда партияның ветерандарыла туштажулар откүрери, книгалардың ла фотографиялардың выставкаларын жазаары, кычыраачылардың конференцияларын, В. И. Ленинге, Коммунистический партияга учурлалган кинофильмдердин фестивальдарын откүрери жаан учурлу.

Выборлор алдындагы бастыра жартамал-политический иштерди идеиний бийик кеминде откүрерге ажындыра чокум пландал, терен шүүп откүрген төзөмөл иш керектүзи

јарт. Предприятиелерде, колхозтордо ло совхозтордо, учреждениелерде ле ўредўлү заведениелерде агитацияны ла пропаганданы јаандырганыла коштой, ишкүчиле јаткандар јуртап јаткан јерлерде откүрип турган јартамал-политический иштин кемин бийиктедерине ајару эдер керек. Аңдый амадула аймактардын, колхозтордын ла совхозтордын төс јурттарында избирательдердин клубтарын, öскö јурттарда — агитпункттар, микрорайондордо — агитаторлордын тураларын ачар керек. Агитпункттарга көрө, избирательдердин клубтарында јүзүн-башка избирательдерле олортго жарамыкту тематический иштер откүргедий аргалары көп.

Политический бичикчи, албаты-жоннын ортодо тоомжылу, улусла иштеп билер активисттерден агитаторлорды ла политинформаторлорды белетеери — партийный организациялардын анылу ајарузында болор учурлу. Олорды албаты-жонго јартап айдатан сурактар аайынча улам ла инструктировать эдери јаан учурлу.

Избирательный кампания — Советтердин ижинин көрүзи. Бу иште албаты-калыктын политический эрчими анчадала тыңып јат. Бу ёдётён выборлордын алдында бистин јүрүмистин јаан учурлу сурактарын бастыра албаты шүүжер. Государственный, хозяйственный ла общественный организациилардын ижин там јаандырарына ууландыра албаты-жон бойынын шүүлтелерин айдар. Избирательдер бойлорынын азыйгы јакылталары бүткенин шүүжеле, јаны јакылталар берер.

Избирательный кампаниялар откүрери јанынан бисте байлык ченемел јуулган. Эмди ол ченемелди билгир тузаланаар керек.

Выборлорго белетенгени бистин албаты тёрөл коммунистический партияны күреелей бек турганын, коммунисттердин ле партийный эместердин биригүзи быжу болгонын база катап бастыра телекейге керелеер.

Выборлордын күнин — 24 февральды иште јаны јенүлөрле, политический бийик көдүрингиде уткырын јеткилдеер идеологический ишти тыңыдалы!

К. Тишков,
КПСС-тин обкомынын пропаганда ла агитация
böлүгинин заведующий.

ОБЛАСТЬЫН КОМСОМОЛДОРЫНЫН ЈААН УЧУРЛУ ЗАДАЧАЛАРЫ

Бүтүнгі күнде комсомольский организациялардың бүдүріп турған төс задачаларының бирүзи — «Идеологический, политico-таскамал ишти мынан ары там жараптырыры керегинде» КПСС-тинг Төс Комитетинин жобин жүрүмде комсомолдорды ла жашоқтуримди ишке коммунистический күнтапту, идеино-нравственный жанынан бийик кеминде ўредип тазыктырыры.

Совет улустың өзүп жаткан жиит ўйезин коммунистический ўредип тазыктырарында комсомолдың учурын бийиктедерине идеологический ишчилердин бу жуукта Москвада откөн Бастырасоюзный жуунында КПСС-тинг Төс Комитетинин Политбюроның члени, партияның Төс Комитетинин качызы нөкөр М. А. Сусловтың эткен докладында жаан аяру эдилген. Областьның комсомольский организацияларында нөкөр Сусловтың докладын теренжиде ўренип, бойлорының алдына бүдүретен иштердин чокум планын тургузып алдылар.

Жашоқтуримди идеиний бийик кеминде, жакшы қылык-жанду ўредип тазыктыратан ончо иштердин тозёгөзинде олорго марксистско-ленинский ўредү берери туруп жат. Бүгүнгі күнде марксистско-ленинский революционный теорияны, коммунистический партияның ичбайындагы ла тыш-жанындагы политиказын Туулу Алтайдың иштеп турған бастыра жашоқтурими ўренип жат.

Бу одүп жаткан ўредүлү жылда К. Маркстың, Ф. Энгельстинг, В. И. Лениннин произведениялерин, Советский Союзтың Коммунистический партиязының историязын ла политиказын, нөкөр Л. И. Брежневтинг иштерин комсомолдордың политический ўредүзинин 207 кружогында ла семинарында алты мундан ажыра жиит уулдар ла кыстар ўренип турулар. Ол кружоктордо ло семинарларда ўредүни бийик таскадулу пропагандисттер откүрип турулар. Олордың ортодо аңчада-ла коммунист-пропагандисттердин: Горно-Алтайск городтоң — Н. И. Чайканың, В. Г. Овчинникованың, Көксуу-Оозы аймактан — В. Апенышеваның, Майма аймактан — Г. Н. Бе-

резикованын; Ондой аймактан — В. К. Кыдыеваның жакшы ижин темдектеерге јараар. Андай жакшы иштү пропагандисттер комсомолдордың политический ўредүзинин областъаты системазында көп. Олор ўредүни јўрўмле, јашёскўримнинг бўдўрип турган задачаларыла колбулу, идеино-теоретический бийик кеминде ёткўрип јадылар.

Комсомолдордың политический ўредүзининг кружокто-рынынла семинарларынын кўп нургунында ўредў ВЛКСМ-нинг Төс Комитетининг некелтези аайынча теоретический бийик кеминде, бўгўнги кўнде комсомольский организациялардың алдында турган задачаларла колбулу ёдўп јат.

Је оныла коштой комсомолдордың политический ўредўзин бистинг областъта тозёгёнинде једикпес-тутактар база барын айдар керек. Элден озо пропагандисттерди белетеери не јаан ајару эдер керек. Бўгўнги кўнде бисте ѡурт хозяйствовын специалисттеринен, инженерно-технический ишчилерден комсомолдордың ўредўзинде пропагандисттер болуп турган улус ас. Бистин Горно-Алтайсктагы педагогический институтта общественный профессиялардың факультединде пропагандисттер ўредип белетеер арга тузалалгалак.

Шебалин, Ондой ло Турачак аймактарда кезик кружоктордо ло семинарларда ўредў темдектелген ёйдё ётпой, ўзўлип турган учуралдар бар. Кезиктеринде ўредў јабыс кеминде ёдўп јат.

Эмди мынан ары, ўредўлў јылдың экинчи јарымында, комсомольский организациилар кажыла кружоктын эmezе семинардын ижин ончо јанынан шингдеп кўрёлёт, табылган једикпес-тутактарды тўрген юголтоло, ўредў бийик кеминде ёдёрин јеткилдеер учурлу.

Јашёскўримнинг политический кўрўм-шўлтези бийик кеминде болгоны бойынын ижин канайда бўдўрип турганынан, эл-жоннын текши керектеринде турушканынан анчадала ѡарт кўрўнет. Эрчимдў иштеп турган комсомолдор, бўткўл комсомольский коллективтер Туулу Алтайда кўп.

Темдек эдип Шебалин аймакта Чарғыдагы машинно-тракторный мастерскойдогы юит коммунист Евгений Володин бригадир болуп турган шоферлордың бригадазын ала-лы. Уулдар онынчы бешъылдықтын программазын СССР-дин Конституциязынын кўнине — быыл 7 октябрьга бўдўрер болуп моллонгылайла, алган бийик социалистический молжузын ёйинен озо, 1-кы октябрьга, бўдўрдилер.

Бойынын онынчы бешъылдық планын СССР-дин Кон-

ституциязының күнине — 1979 жылдың 7-чи октябрыга Шебалиндеги совхозтың аң ёскүреечи комсомолдордың бригады бүдүрди.

Майма аймакта комсомолдордың ла жашоскүримнин «Сибирячка» деп адалган колективининг члендери аймактың бу жуукта откөн отчетно-выборный комсомольский конференциязында В. И. Лениннинг чыккан күнинен ала 110-чы жылдыгына сүт саары жанаң жарымжылдык планды бүдүрер болуп молјондылар.

Эмди областының комсомолдоры ла жашоскүрими Владимир Ильич Лениннинг чыккан күнинен ала 110 жылдыгын иште жаны жаан жедимдерге жедип алғаныла уткыры учун КПСС-тин Төс Комитетининг јоби аайынча бастыра ороондо элбegen социалистический мөрөйдө туражып, бойлорына бийик молјулар алып турулар. Областының колхозторының, совхозторының комсомолдоры ла жашоскүрими общественный малды жакшы кыштадып чыгарары, 1980 жылды — онынчы бешжылдыкты женгүлү бүдүретен мергендү иштин жылы эдип откүрери учун мөрөйлөжип турулар. Бүгүнги күнде мөрөйдө ўч мун жиит уулдар ла кыстар туражып жат.

Комсомолдың комитеттери, баштамы комсомольский организациялар комсомолдың ла жашоскүримнинг мөрөйин күнүн сайын башкаары керектү.

Бистин областының комсомольский организациялары жашоскүримди ишке коммунистический күүн-тапту эдип тазыктырарында, социалистический мөрөйди төзөөринде бир эмеш жакшы жедимдерге жедип алған болзобыс, же культурно-жартамал иш откүреринде, жашоскүримнинг иштен чөлөө ѡйин чике тузаланары жанаң жедикпестер көп деер керек.

Кезик клубтарда, культураның тураларында художественный самодеятельностың кружокторы иштебей жат. Кажыла журтта клуб бар. Анда аңылу ишчи иштейт. Же олордың көбизинде кинофильм көргүскенинен башка, кандай да иш болбой жат. Культураның тураларында, клубтарда жашоскүрим жуулбай турганында, бу учреждениелер жашоскүримле коомой иштеп турганында комсомольский организациялардың бурузы база бар. Жашоскүримнинг ортодо культурно-жартамал ишти элден озо комсомольский организация төзөп откүргени жаан тузалу болор эди.

Горно-Алтайскта горисполком комсомолдорго жашоскүримнинг кафезин көстөп чыгарып берген, же анда кандай бир жилбилү иш отпöди. Шак ла мында жиит улустың ортодо

јилбүлү иш откүрер арга көп. Кафеде солун улусла, писательдерле, поэттерле, артисттерле, ветерандарла туштажулар откүрип турар керек.

Областьта физический культураны ла спортты төзөөринде, анда бастыра јашоскүрим турожарын јеткилдеери жанаң јетире эдилгелек керектер көп. Областьтың физкультурниктерин жаңыс спортивный общество эдип бириктиргени тузалу болор эди деп, бис шүүп турас. Аналда эткеҗин, областьтың спортобществолорының акча-жөйжөзин бириктirеле, материальный аргаларын тыңыдар, откүрип турган физкультурный иштердин, спортивный маргаандардың чындыйын жарапырар арга болор эди.

Јашоскүримниң ортодо культурно-јартамал ишти жарапырғаны ажыра бис јашоскүрим ортодо эмди болуп турган кезик жарабас кылыштарды, темдектезе, аракыдашты астадып, јоголтып салар арга болор.

ВЛКСМ-ниң XVII съездинде КПСС-тин Төс Комитетинин Генеральный качызы нöк. Л. И. Брежнев албаты-јонды јеткилдейтен иштерди. Ленинский комсомол шефствого алар партийный жакылта берилип туру деп айткан. Калганчы ёйдö албаты-хозяйствоның бу болүгине көп жиит улус иштеп барды. Же улусты бытовой жанаң јеткилдеер иштерде бистин областыта једикпестер эмди де көп.

Тургуза ёйдö көп тоолу јурттарда уул эмезе кыс бойына жарап, эптү, эмдиги чўмниң кийимин жакыдып көктöдöр, чачын кееркеде жазадар, фотографироваться эдер арга јок. Онызы таскамал иш откүрерине база буудак эдип жат.

В. И. Ленинниң чыкқан күнинен ала 110-чи жылдык јууктаган сайын иш там коптöп жат. Ого белетенгениле коштой, јашоскүримниң ортодо бастыра јартамал-политический иш элбеди. Областьтың бастыра комсомольский организацияларында Ленинский көрүге белетенип турулар. Ол көрү — жаңыла комсомолецтин бойының комсомольский организациязының, партийный организацийның алдына берген отчеды болор. Көрү «Ленинниң адыла, партияның башкарғаныла — эрчимдү ишке ле жаан једимдерге! — деген Бастырасоюзның комсомольский јуунла ёдöп божоор. Ленинский көрү советский улустың жиит ўйези коммунизмниң задачаларына, Улу Ленинниң жакаруларына чындык болгонын көргүзөр.

Г. Б. Кукунов,
ВЛКСМ-ниң обкомының качызы

КОММУНИСТТЕР ИШТИ ТӨЗӨӨЧИЛЕР ЛЕ КОЛЛЕКТИВТЕРДИ БАШТААЧЫЛАР

Тың өзүмдү социализмде КПСС-тинг башкараачы, төзөочи ле ууландыраачы учуры там өзött лө тыңыйт. Онызын бис Кош-Агаш аймактын партийный организациязынын ижинен, коммунисттердин баштанкайларынан да једимдеринен көрөдис. Коммунисттерди јозокту ла творческий баштанкайлу иштеерине кычырып, јаан ла ууламјылу ишти баштамы ла цеховой парторганизациялардын качылары ла комитеттери откүргилейт деп темдектеерге јараар.

КПСС-тинг райкомынын бюро遵义да, парторганизациялардын бюролорында ла комитеттеринде, партийный јуундарда коммунисттердин ижинин эрчимин тыңыдарына, төзомөлдү ле политический ишти откүрерине, политический ле экономический ўредүни оноң ары јарандырарына, социалистический мөрбиди төзөбрине ле элбедерине, комсомольский ле профсоюзный организациялардын ижин башкарарын јарандырарына учурлалган суректарды көрөри, ол суректар аайынча ѡптөлгөн ѡптөрди ѡрүмде бүдерин шинжүлеери јаңжыга берди. Оноң башка, партийный организациилар коммунисттерден уставной некелтерлерди кыйалта ѡогынан бүдүрерин некегилеп, олор партийный јакылтарларды, бүдүмжилелген ишти бүдүрери учун каруулу болорын јеткилдел турулар.

Ого ўзеери партийный организациилар јаан учурлу хоziйственно-политический задачаларды бүдүреринде төс учурлу бөлүктөргө коммунисттерди тургузып, партийный иштин башка-башка эп-аргаларын элбеде тузаланып, анчадала мал ижиле, малдан арбынду продукция иштеп аларыла колбулу задачаларды јакши бүдүрерине коммунисттерди ле партийный эместерди баштап ла ууландырып турулар. Јартын айтса, аймакта коммунисттер иштебей турган албаты-хозяйствонын бир де бөлүги ќок.

Ончо бөлүктөрде коммунисттер иштеерине јакшынаж камаанын партийный организациялар эн артык иштү улусты партиянын члендерининг кандидаттарына ла КПСС-тинг члендерине тартып алганы јетирип јат. Шак онын да шыл-

түзында колхозный производстводогы коммунисттердин тоозы 425-тег 492 кижиғе жеткен. Ол эмезе аймактагы бастыра коммунисттердин 64,7 проценти колхозтордогы коммунисттерге келижип жат.

Мынаң башқа колхозтордың фермаларының ла турлуларының ижин јарандырарына јаан јомолтöни цеховой партийный организациялар ла азыйда чек болбогон партийный группалар јаан јомолтö эткилейт. Тұргуза ёйдö колхозтордо баштамы 9, цеховой — 33 парторганизациялар, кöп турлулар турган Ѽзөктöрдö 23 партгруппа иштеп, малчыларды једимдö ишке баштап ла ууландырып турулар. Олор анчадала јүстер тоолу турлулардагы коммунисттерди ле партийный эместерди ѡмö-јомö иштеерине, уур-күчтерди јенип ёдöрине ууландыра тартып алғылайт. Цеховой парторганизацияларды ла партийный группаларды башкаары иш-тоштыjakшы билер, бичикчи, улусла иштеерине темиккен, озочыл иштö улуска бүдümjилелгенин темдектебеске болбос.

КПСС-тинг XXV съездининг ле оның кийниндеи јылдарда откөн КПСС-тинг Төс Комитетининг Пленумдарының јоптöрин бүдүреринде јаан учур бистинг койчыларга ла малчыларга, әчки Ѽскүреечилерге ле мал ижинин Ѽскö дö ишчилерине келижип турганы текши јарлу. Олордо колхозтордың эн каруулу бўлўктеринде иштеп турган колхозчылар ортодо КПСС-тинг члендерине јаан тозомолдö ле элбек политический иштерди откўрерге келижет..

Аймактың ишкүчиле јаткандары иштеп алып турган кирелтенин 96 проценти малдың продукциязына келижип жат. 1979-1980 јылдардың кыжына колхозтордо кыштадарына 265 мун койлор ло эчкiler, 19 мун тын уй мал, ол тоодо 12 муннан ажыра сарлыктар, 4500 тын јылкы мал ла бир муннан ажыра тёблёр артырылган. Кажы ла условный тынга 1,7 центнерден азырал-единица белетелгенин аяруга алза, малды кыштадары ла олордон арбынду продукция иштеп алары белен эмес болоры иле јарталат.

Малды кыштадарында иштеп турган малчылардың 34 проценти коммунисттер. Олордың јозокту ижи партийный эместерди једимдö ишке ууландырат. Коммунисттерге бис быжу иженедис. Бу айнынча кажы ла јылда колындагы малын jakшы кыштадып, малдың балдарын торныктырар ла продукция иштеп алар пландарын јенгүлў бўдўрип, социалистический мёрайдин озочылдары деп ададып турган коммунисттердин ады-јолдорын адабаска болбос.

Олор койчылар-коммунисттер «40 лет Октября» колхозтонг Лениннинг орденин тагынаачы Яманул Егоровна Бидинова, «Путь к коммунизму» колхозтонг Иштин Кызыл Маанызы орденин тагынаачы Сарсатай Камитов ло ёскёлёри де. Лениннинг адыла адалган колхозтын койчыларын Иштин Кызыл Мааны орденин тагынаачы Петр Коткеновты ла онынг ўйи Октябрьский Революция орденди тагынаачы Матрена Абыловнаны аңылу темдектебеске болбос. Олор экү онынчы бешжылдыктын кажы ла жылында койлорын 99 процентке корып алып, 100 койдонг 98 курааннан (планда дезе 90 курааннан) торныктырып жадылар. Олордын кажы ла жылда бир койдонг (ортто тооло) кайчылап алып турган түгіннинг кеми 2 килограмм 728 граммга жедип жат.

Көрүмжилүү жедимдердин төзөлгөзи неде? Коткеновтор — кой ижининг чындық мастерлери. Олор экү общественный малды ёскүреринде узак ёйгө иштеп, анчадала койлорды кыштадарына ла кураандарды ончозын торныктырып аларына жаан ајару эткилейт. Кажы ла күнде 30—40 кой төрөп турган жүндөрде олордын кураандарын торныктырып алары белен эмес. Онызын ажындыра билип, Коткеновтор кураандар тургузатан жерлерди, азыралды, чеден-чуландарды ла ўкпектерди койлор төрөөрдөнгө 4—5 күнге озолодо белетен алгылайт. Петр ла онынг ўйи Матрена анчадала жаан ајаруны сакманщиктердин ижине эткилейт. Кураандарды бойынгын ёйинде азыраары — койчылардын төс ајарузында. Мынанг башка олор төрөгөн лө төрөйтөн койлор ток-тойу болорына жаан килемжи жедип жадылар. Колхозтын партийный организациялары Коткеновтордын, ченемелин таркадыл, элбеде тузаланып турулар.

Эчкилердин продуктивнозы жыл сайын бийиктеерин жеткилдеп турган эчки ёскүреечилер аймакта ас эмес. Олордын кезиги областыта ла ороондо эн жаан жедимдерге жеткен. Темдектезе, СССР-динг 50 жылдыгынын адыла адалган колхозтын эчки ёскүреечи, Лигостаевтин адыла адалган сыйдын лауреады, Бастырасоюзның социалистический мөрөйдин женүчили Солтон Амырович Масканов эчкилерин 99 процентке корып, онынчы бешжылдыктын 4 жылынын туркуньяна план аайынча государственного 1848 килограмм ноокы табыштырарынын ордына, 2468 килограмм табыштырган. Онын төрт жылга кажы ла эчкиден тарап алган ноокызы 990 граммнан келижип жат. Мындый жедимге мынанг озо бир де эчки ёскүреечи жетпеген.

Калининнинг адыла адалган колхозтың эчки ёскүреечизи, Лениннинг ле Иштинг Кызыл Мааны ордендерин тагынаачы, коммунист Абдрашит Абитовтың ады-јолы аймакта ла обласъта текши јарлу. Ол көп јылдарга улай колындағы койлорын 100 процентке корып, төрт јылдың туркунына Төрөлиске план аайынча 1618 килограмм ноокы табыштырадын ордина 2019 килограммды табыштырган. Нöкөр Абитов төрт јылдың туркунына кажы ла эчкиден 775 граммнан ноокы тарап аларын јеткилдейт. Кажы ла эчкиден ноокы тарап алары аайынча нöкөр Абитовтың «Путь к коммунизму» колхозтың эчки ёскүреечизи, Иштинг магының З-чи степеньдү орденин тагынаачы, Лигостаевтинг адыла адалган сыйдың кавалери Славик Сапанович Махметов төрт ло граммга сондойт. Озочыл иштү малчылар-коммунисттердин ады-јолдорын мынан да ары тоолоп, айдар арга бар. Олор бойлоры јозокту иштеп, ёскö улусты једимдү ишке баштап ла ууландырып јадылар.

Аймактың ишкүчиле јаткандары КПСС-тинг Төс Комитетинин 1979—1980 јылдарда малды кыштан öн чыгарары ла малдан арбынду продукция иштеп аларына учурлалган Бастырасоюзный социалистический мөрөйдö туружын, В. И. Лениннинг чыкканынан ала 110 јылдыгын көрүмжилү једимдерле уткырына белетенип јадылар. Олор бистинг аймактаты В. И. Лениннинг адыла адалган колхозтың Ленинский юбилейди јаан једимдерле уткырына учурлалган баштанкайын акту јүректеринен јарадып, мөрөйдин эрчи мин күннен күнгө элбедин турулар.

Журтхозяйственный производство иштеп турган қадрларды белетеерине, мал ижин јаандырып, колхозтордың экономиказын оноң ары тыңыдарына учурлалган сұрактар партияның райкомының пленумында ла партийный организациялардың јуундарында көп катап көрүлген. Пленумын ла јуундардың јөптөрин бүдүрип, колхозтордың орто болўктерине јурт хоздайствоның специалисттери-коммүнисттерди тургузары текши јанжыга берди. Ол ок öйдö аймакта ченемелдү улусты башкараачы иштерге тургузары аайынча јаан иш öдöt. Андый иштинг шылтузында орто болўктерди тургуда öйдö башкарлып тургандардың 74 проценти јурт хоздайствоның специалисттери болуп жат.

Партийный организациялар қадрларды белетеерине јаан ајару эткилейт. Оноң до улам бүгүн журтхозяйственный бийик ле орто заведениелерде јурт хоздайствоның специалист-

терининг 58 проценти ўренип јадылар. Иштеп ле ўренип, коомой эмес једимдерге једерине коллективтерди ууландырып турган специалисттер аймакта ас эмес. Темдектезе, Калининнинг адыла адалган колхозтың фермазының заведующий болуп КПСС-тинг райкомының члени Чанчархан Рассолович Бегимбеков иштеп турганынан ала удай берди. Бу фермада эчкilerдин 16 турлузы бар. 1979—1980 жылдардың күнжында ол турлуларда 8 мунгнан ажыра эчкiler кыштайт. Эчкilerди азырап тургандардың 75 процента баштапкы ла экинчи классный эчки ѡскүреечилер. Ферма нöк, Бегимбековко баштадып, төрт жылга улай фермага јетирилген планды ончо көргүзүлер аайынча јенгүлү бүдүрет.

Жартын айтса, бу фермада малды корып алары 98 проценттен јабызабайт. Ферманың коллективи 1976 жылда жыла ажыра эчкiden 576 граммнан шоокы тарап алган болзо, бу көргүзү 1979 жылда 700 граммга јетти. Нöкөр Бегимбеков тургуза ёйдө ферманың ишчилери ортодо элбек политический иш ёткүрип ле мөройди элбедеринде эрчимдү туружып, коллективти В. И. Лениннинг чыкканынан ала 110 жылдыгын јакшынак једимдерле уткырына баштайт.

Колхозный производствоны ичкерледеринде ле ѡскүреринде јурт хозяйствоның специалисттерининг учуры жыл сайын јаанайт. Шак оның да учун КПСС-тинг райкомы ла партийный организациялар бу јаан учурлу суракка ајару эдерин төс керек деп бодоп турулар. Кадрларды талдаарына, ўредерине ле тазыктырарына качан да болзо, ајару эдери — бистинг јаан деген задачабыс. Шак андый ишти ёткүрерин, ол ажыра аймакта ёдүнгилү социалистический мөрөй ёдөрин, улусты тазыктырарын, морально ло материально јилбиржедерин, онынчы бешжылдыктың пландарын ла молжуларын кыйалта јогынан бүдүрерин бистен ончобыстан партияның Төс Комитетининг ноябрьский (1979 ж.) Пленумының јёби некейт.

В. Чаптынов,
КПСС-тинг Кош-Агаштагы райкомының
баштапкы качызы

ПРОПАГАНДИСТТЕРГЕ БОЛУШТУ

ЛЕНИН МӨРӨЙ КЕРЕГИНДЕ

Јаны ўредүлү јылда коммунистический иштин 113 школынын 4 085 угаачызы «Социалистический мөрйдинг özümi ишке коммунистический күүн-тапту болорына тазыктыгры» деп курсы ўренерин баштадылар. Ўредү В. И. Лениннинг «Мөрйди канайда төзöör», «Совет јанынг очередной задачалары», «Улу баштанкай» деп иштерине төзөлгөлөнöр.

Ўредүнинг планы ла курсынг программазы «Экономический газеттинг» 37 номеринде кепке базылган. Јаны курсы ўренерине 44 час берилип жат. Мында бис «Социалистический мөрйдинг özüminin的政治的经济的 төзөлгөзи» деп теманы ўредериине жартамал берип жадыс. Оны мындый план зайынча жартаарга жараар:

1. Социалистический мөрйди төзöör аргалар.
2. Мөрйдинг учуры.
3. Социалистический мөрйдинг јаны обществоны төзөөриндеги учуры.
4. Слердинг предприятиегердеги мөрдй.

Бу теманы эки занятиеде ўренер керек. Бирүзинде, пропагандисттинг куучыны, экинчизинде, теманы творческий шүүжери темдектелет. Практический ўредү откүргени оонг артык болор эди.

Теманы жартаар тужында угаачыларды социалистический мөрйдинг научный теориязыла таныштырар төс задача туруп жат. Мөрйдинг учурын, нёкёрликтү, бой-бойна болужары јаныс ла социализмнинг айалгазында табылып турганын чике жартаары — жаан учурлу керек.

Обществонын özüminde социалистический мөрйдинг учурын, оны чике төзöп аларында ленинский ээжилерле башкарынатанын пропагандист жартаар учурлу.

Бистинг ороондогы производствонын средстволоры общественный ар-жоёж болгонынын шылтузында иштеер айалга төзиненг ала жаранып кубулган. В. И. Лениннинг «Мөрйди канайда төзöör» деп статьязы мөрйдинг учурын жартаарга тузалу материал болуп жат.

1919 йылда 12 апрельде Москва-Сортировочный депонын озочыл ишчилери баштапкы коммунистический субботник откүрген. В. И. Ленин бойының «Улу баштанкай» деп ижинде бу јаны движениени бийик баалаган.

Ленинский коммунистический субботниктерди откүрери текши албаты-јонның јанжыгузы боло берди. Темдектезе, 1979 йылда 12 апрельде откөн субботникте 150 миллион кижи турушкан. Ороонның промышленный предприятиелери 825 миллион салковойдың продукциязын эдип чыгаргандар.

Андый субботниктер Туулу Алтайда да текши ѡдот. Калганчы он кызыл субботникте областының ишкүчиле јаткандары арбынду иш бүдүрип, текши союзный фондко 988 270 салковой акча көчүргендер. Баштапкы коммунистический субботниктиң алтанылдыгын темдектеер күнде областының 93,2 мунг ишчили эрчимдү иштегендер. Ол күн 214,2 мунг салковойдың промышленный продукциязы эдилген, 56,9 мунг салковойдың строительно-монтажный ижи бүткен, бешјылдыктың фондына 110,7 мунг салковой акча көчүрилген.

Бастырасоюзный ла областной көргүзүлерди темдектеп тұра, пропагандист олорды бойының коллективинде• откөн субботниктиң итогторыла колбоп жартаар учурлу.

Быжыл бистинг ороондо баштапкы бешјылдык планның 50 жылдыгын ла онынчы бешјылдыкты женгүлү бүдүрерине ууландырган социалистический мөрөй там элбеп турганын темдектеер керек. Коммунистический партия Лениннин ўредүзин тузаланып ла оны теренжиидип, ѡдүп турган социалистический мөрөйди чике башкарат. Ол мөрөйгө текши албатылық учур берип, оның бүдүмдерин жарапырат. Анчадала өзүмдү социализмде мөрөй бийик албатыхозяйственный жедимдерге жедер арга берет. Эмди мөрөйдө 103 миллион кижи туружып жат. Онынчы бешјылдыкта тозөлгөн мөрөй «Жакшы иштеер, тузаны көптөдөр лө чындыйды бийиктедер» деген кычырула ѡдүп турған.

Туулу Алтайда социалистический мөрөй баштапкы бешјылдыктарда текши өзүм алынған. 1936 жылда промышленностьның кажы ла онынчы ишчили стахановец болгон. Мөрөйдө промышленностьның ла совхозтордың 40 проценттен ажыра ишчилери турушкан. Областының жарты хозяйствводогы ишчилери ортодо ефремовский баштанкай текши јомөлтө алынған. 1938 жылда ефремовский 214 звено тозөлгөн болзо, 1940 жылда олордың тоозы 446-га жеткен.

1933 жылда Куладыдагы комсомольский ячейка общест-

венный малдан коромы этпес ле олордон арбынду продукция иштеп алар баштанкай эткен. Бу баштанкай партияның обкомының ла партийный шинжүнин комиссиязының көжө откүрген пленумында жарадылган. Ол Күнбадыш Сибирьдеги крайга текши тарқатган. Иштеги бийик көргүзүлери учун Куладының комсомольский ячейказына ВЛКСМ-нин XV съездинин адыла адалган Кызыл Мааны берилген.

1939 жылда журт хозяйствоның 73 озочылы ла 33 хозяйствоның чыгартулу улузы ВСХВ-да туружып, дипломдор ло сыйлар алғандар. А 1940 жылдагы ВСХВ-да 36 колхоз, 48 ферма, 5 совхоз ло производствоның 246 озочылы турушкандар.

Пропагандист теманы жартаарда, предприятиенин эмезе хозяйствоның откөн жылдардагы документтерин ле материалдарын таап, олорды куучынында тузаланганы једимдү болот.

Текши ороондо мөрөй «Жаңында сондоочы јоктон!», «Чындыйдын бешжылдыгына — ишмекчинин эрчимдү ижи!» деген кычыруларла одүп жат. Журтхозяйственный производство-ипатовский эп-сүме текши јомөлтө алды. Москваның озочыл иштү коллективтеринин «Бешжылдыктын ўч жылның жакылтазын — СССР-дин Конституциязының баштапкы жылдыгына» деген кычырузы совет улусты арбынду иш бүдүрерине көдүрген. Бу баштанкай бистин де областта текши јомөлгөн.

1979 жылдын планын ёйинен озо бүдүрер молјуны бös согор фабриканың, «Шебалинский» совхозтын В. К. Тяпковтын бригадазынын коллективтери, Б. С. Брутана, А. П. Понемасова, И. А. Саблаков, П. О. Черепанов ло производствоның öскö дö озочылдары алғандар. Бös согор фабрикада Ю. М. Косых башкарлып турған бригада бешжылдык жакылтазын В. И. Лениннин чыкканынан ала 110 жылдыгына жетире бүдүрер молју алғандар.

Быжыл эчкичи Масканов Солтон — Кош-Агаштан, койчылар Ф. Г. Каңышин ле Р. Л. Огнев, ан öскүреечи К. Г. Кизилов — Коксуу-Оозынаң иштин бийик көргүзүлериине једип алдылар.

Областьта кымакай иштеери учун тартыжу одүп жат. Темдектезе, 1978 жылда 508 шүүлте эдилген. Оның 440-ни производство тузаланылган, Анайда 563 585 салковой акча кымакайланган.

Теманы жартаар тужында городтын, аймактын, бойынын

предприятие зининг эмезе хозяйствозынын экономический
özүмин чокум тоолорло јартаары јаан учурлу керек. Пропагандист иштинг магынын галереязыла таныжып, производствонын өзочылдарыла туштажарын јанжыктырып алганы
үредүге тузалу болор. Мёройдёги једимдерди темдектеп тира, бригадала иштеерине ле колективтеги иштеер айалгага ајару эдер керек. Социалистический мёройдий сурагын јартаар тужында хозяйстволодың экономический службазынын ишчилерин тартып алар керек.

КПСС-тин Төс Комитеди «В. И. Лениннин чыкканынан ала 110-чы јылдыгы жерегинде» јёби ле В. И. Лениннин адыла адалган колхозтордың коллективтеринин ле Лениннин ордениле кайралдаткан атту-чуулу улустын Горно-Алтайский автономный областьтын бастыра ишчилерине В. И. Лениннин чыкканынан ала 110 јылдыгын јарамыкту уткыры жерегинде кычырузы социалистический мёройди чике төзөп откүреринин төс программазы болуп жат. Бу документтерди ўренерин ле јўрўмде тузаланарын кажы ла пропагандист јеткилдеер учурлу.

Теманы теоретический јанынан јартаарына В. И. Лениннин мёрой жерегинде материалдарын тузалана керек. Бу сурак «Экономический газеттинг» быјылгы 46-чы номеринде «В. И. Ленин мёрой жерегинде» деп материалда јакшы јарталган. Партиянын ла башкарунын жалганчы ѡптёриле башкарнып, занятиелерди бийик идеиний кеминде откүрер керек.

А. Куликов,
КПСС-тин обкомынын Политуредү аайынча
туразынын консультанты

ПОЛИТИНФОРМАТОРЛОРГОЛО ЛЕКТОРЛОРГО БОЛУШТУ

АЛБАТЫНЫ КОРҚЫДЫП, КЕЗЕДЕР ПОЛИТИКА

Американың военный науказында жаңы неме, байла, «түрген тузаланатан корпус» болор. Оны төзөгөнинин пландарын быжыл июнь айдын учында генерал Бернард Роджерс айткан. Генерал НАТО-ның Европадагы черүчилеринин баш командующийи болуп арткан алдында пресс-конференцияда куучындалап, «түрген тузаланатан корпуста» кейле жүрер ле талайла жүрер военный флоттордың, талайчы-пехотинецтердин, жерле жүрүп жуулажар черүнин жүс он мун кижиши болор деп айтты. Бу черүлердин учурсы: Персидский булунда ла НАТО-ның камааны жетпей турган телекейдин ёскө дө жерлеринде жуу боло бергедий керектерге ајару эдери. «Түрген тузаланатан корпус» ўчинчи «телекейде», жартаза: жаңы Ѽзүп турган жиит государстволордо блааштарыш, жуу-согушту айалга болгон учуралға аңылу черүлү борлого США-ның президенти Картер күүнзегени аайынча төзөлип жат» деп, Роджерс айткан.

Андай оқ шүүлтени США-ның коруланарының министри Браун национальный жеткер жок болорын жеткилдеер Советтин политический комитетинде США-ның Жуук Күнчыгыштагы политиказын шүүжерде айтканына журналисттер аңылу учур берип турулар.

Быжыл август айдын баштапкы күндеринде көп ороондордың газеттеринде ле журналдарында фото жарлалган. Ол фотојурукта кумакту ээн жерлерде жуулажарына Калифорнияда ўредү ѻдүп турган корпустың араб кийим кийген солдады туруп жат. Кумакту ээн жерлерде жуулажарына төртөн мун американский солдат белетелген деп Кувейтте «Аль-Кабас» газет бичип туру. Бу да, ёскө дө жетирүлерден «түрген тузаланатан корпус» элден озо Жуук Күнчыгышта ла Персидский булунды јакалай тузаланарына учурлалганы жарталды.

Андай түрген тузаланатан командаларды төзөйтöни бу империалистический государствоның башкараачыларына жарагалы удаған. Президент Кеннеди бир мун кижилү аңылу отрядты «ногоон бörükтүлердин» бўткўл черўзи эдип

элбеткен, түймеең көдүргендерди түй базатан отрядтар төзөлгөн.

Израиль араб ороондорло 1973 жылда төртинчи катап јулашкан кийинде араб ороондор США-га беш айдын туркунына нефть садарын токтодып ийерде, США-га ёоркожөргө сананган государстволорды Вашингтон кезедип коркыдары анчадала тыңыган.

Ол ёйдө государственный качы Киссинджер, корулана-рының министри Шлессинджер ле ёскö дö военный башкараачылар араб ороондор јанынан кату политика ёткүрер, керек болзо, черёни тузаланып, нефтьтү јерлерин блаап, ээленип алар керек деп айдыжып турғандар. Андай кезедүлөргө јомёттö эдип, США-ның аңылу черўлери Juuk Күнчыгыштагы айалгага түнгей јерлерде военный ўредүлер ёткүредилер. Бир военный училищенинг начальниги генерал-лейтенант Нолтон араб ороондорго удурлаштыра черўлөр тузаланарага келижерден маат јок деп айдып турды.

Быјыл кышкыда Иранда забастовкалар ёдўп турарда, нефтяной промыселдерди ээлеп аларга талайла десант ийер керек дежип турдылар. Анайда шах сураган деп айышкыны база бар, је Ирандагы революция ол планды ўскен.

Иран шахтын башкарузын антарып јоголтоло, СЕНТО-ның агрессивный организациязынан чыгала, Персидский булуның јанында США-ның жандармы болбозыс деп јарлаарда, бу талада военно-политический айалга американский империализмге чек ёскёлёнö берген. Садат ле Бегин јоптöжүге кол салган кийинде США-ның империалисттери сакыбаган јанынан Саудовский Аравиянын ла Египеттин ортодо колбулар эмеш коомойтый бергени США-ның Juuk Күнчыгыштагы политиказына база камаанын јетирди. Мындағы керектердин аайына чыгарга США-ның коруланарының министри Браун быјыл февраль айда Juuk Күнчыгыштагы ороондорго келип јүрди.

Саудовский Аравияда военный турлуларлу болор планы бүтпей баарда, Вашингтон ёскö план тургузып баштаган. Ол проект аайынча «түрген тузаланаар корпус» тозёлди. Нефтьтү государстволордо критиканы јымжадарга амадап, бу корпус јаны özüp турган јиит государствового болуш эдерге тозөлип јат деп јарлалды. Корпуска Вьетнамдагы империалистический агрессияның јылдарында јаман ады чыккан 82-чи десанттың дивизиязы, база бир пехотный дивизия, военный самолеттор, военный керептер, талайчы-пехотинец-

тер кирип јат. Корпус США-да турар деп, Вашингтонның жорреспонденттери јетиргилейт.

Эмди Пентагон корпусты јер-ўстининг кажы бир талазына јетиретен аргаларды пландап туру. Кейле јенил јуу-јепседү черўни јетирери күч эмес болзо, кер-мар јуу удай берзе, военный уур техниканы ла јуу-јепседдерди түрген тартып јетирер аргалар табылгалак.

Андый аргаларды таап алза, корпус қайда ла једип ба-
тар тынг военный ийде боло берер деп, Вашингтондо шүүп
турулар. Пентагон бу корпустын аңылу черўлерин США-
дан ла Европадан ыраак турган јерлерге тенгисле, анайда
ок кейле, түрген јетирер аргаларды пландап туру деп,
США-ның коруланарының министри Браун база айдат.

Јаны корпусты төзöör ишти генерал Эдвард Мейер баш-
карып туру. Мейер оноң озо американский черўнин тös
штабында башкараачы иштерде иштеген. Оның планыла
корпусты јаныс јерге јуубас. Оның бөлүктери башка-баш-
ка јерлерде турар. Керектү болгон учуралда оны бүткү
корпус эдип тузаланар аргалу эдер. Корпусты телекейдин
башка-башка райондорында (темдектезе, Тымык Тенгисте
эмезе Индийский тенгисте, эмезе Средиземный талайда) США-
ның черўлеринин баш командующийин кызаланду айалга-
да тургуза ла алдырып, түрген тузаланар аргалу.

США-ның бастыра черўзинин јирме сегис процент бо-
долдузы, 600 мун кире кижилўзи — «Кирижетен черў» деп
адалып јат. Бу черўге талайла јўрўп, јуулажар пехотанын
үч дивизиязы, кейле јўрер эки десантный дивизия, кош тар-
тар јўстер тоолу самолеттор, ондор тоолу военный керептер
кирип јат. Бу черў керек болгон учуралда телекейдин кажы
ла талазында, кандый ла ороондо боло берген керекке ки-
рижери. «Түрген тузаланатан корпус» — бу черўнин бир
böлүги.

Корпус НАТО-ның Кипрдеги военный турлуларын тузаланар аргалу деп ёскö ороондордын газеттери бичип турулар. Персидский булунгның јанында јеткерлў айалга боло бергежин, корпус Диего-Гарсиа ортолыктарда, Масирда, анайда ок Синайдын јарымортолығындагы, азыйғы американский турлулар тузаланар аргалу деп газеттер бичип турулар. Пентагон Индийский тенгисте, Персидский булунгның јанында США-ның черўлерин кöптöдöргö турганы керегинде јетирўлер јарлалат.

Коруланарының министри Браун телекейдин бу район-

дорында американский черўлер ненин учун кöптöп турганы керегинде: «Juuk Күнчыгыш биске jaан учурлу район боло берди, эмди мында јеткерлү айалга боло берерде, США юуга кирижип тартыжардан айабас» — деп јажыrbай айтты.

«Вашингтон пост» газет коруланарының министри Браун аныда айтканы ла оның февраль айда Персидский булуның районында болгоны керегинде мынайда бичийт: «США-ның башкарузы Juuk Күнчыгышта бойының јаны политиказын öткүрөргө болуп, бу райондо военный ийделерди тузаланарға белен болгонын база катап көргүсти».

Иранда шахты антарганы ла кожно Никсонның бу райондогы доктриназы база јоголды деп, «Вашингтон пост» газет бичип туру. Башкаруда ла конгрессте — отурган кезик тоомјылу улус бойының политиказын öткүрөргө болуп, кёнү јуулап кирер јолго турары керектүзин айда бердилер. Ак Турада öдүп турган јуундар јанынан «Кarterдин доктриназының» пландары керегинде куучын болуп туру. Бу доктрина эмди тургуза чокумдалгалак, кеми јарталгалак. Же азыйғы эмеш ээлгир политиканың ордына «Кarterдин эмеш кату доктриназы» келип јатканы эмди «јарт» деп, «Вашингтон пост» оноң ары бичип туру.

США-ның башкараачы ишчилеринин ортодо ачык интервенция эдер күүндү улус ас эмес. Темдектезе, США-ның президентинин национальный јеткер јок болоры јанынаң болушчызы Бжезинский, конгрессте андый шүүлтени элден озо сионисттерле јуук колбулу сенаторлор тыңыдып ла таркадып турулар. Сенатор Джавите чек ле он тогузынчы јүс-јылдагы колонизатор чылап, «Саудовский Аравиядагы нефть иштеп алыш турган јерлер биске Техастый ок жеректү, США Саудовский Аравияның нефтьтин öштү колдорго бердирерин токтодорго болуп, јуу-јепселдү ийде-күчтер де тузаланардан айабас» деп угускан.

США-ның «карчагаларының» күүн-табы там ла кöйлöп турганын темдектеер керек. Олорго эмди јаныс ла Juuk Күнчыгыш ас болуп туру. Быыл август айын ортозында Э. Мейер пресс-конференцияда куучындап тура, США «түрген укаа алышар керегинде» телекейдинг кажы ла толугында боло берген кызаланга кириже берер аргалу деп айткан.

Д. Сортыяков

СПЕЦИАЛИСТТИНГ СӨЗИ

Кан-Оозы аймакта «Путь Ленина» колхозтын баш ветеринарный врачи болуп коммунист Вениамин Яковлевич Тудуев иштегенинен бери удабаган да болзо, је онын ижи мактуда. Ол малчылардын экономический ўредүзине јаан ајару эдет. Специалист 1979—1980 ўредүлү јылдагы ўредүни откүрип тура, занятиени мынайда баштаган:

«Быыл марксистско-ленинский ле экономический ўредүнинг бөлүгинде угаачылардын идеиний таскамалын бийиктедер бастыра бүдүмдү ўредүзи бийик кеминде башталган. Быылгы жаны ўредүлү јылдын аңылузы неде дезе, ол онынчы бешжылдыктын калганчы јылы. Владимир Ильич Лениннинг чыкканынан ала 110 јылдыгы ла партиянын XXVI съезди ѡдёр ёйгө келижер. Ого коштой, ол КПСС-тинг Төс Комитетининг «Идеологический, политico-таскамалду иштерди онон ары жарандырары керегинде» јобин јўрүмде бүдүрери учун јаан тартыжу ѡдўп турган ёйдö ѡдёр.

Лениннинг кажы ла јылдыгы — ол јаан учурлу общественно-политический керек. Ол биске откён јолысты Лениннинг айтканыла түндештире, бүдүрген ижисти јазап шиндеер ле келер ёйгө жаны қаруулу задачалар тургузар арга берет. 22 апрельде 1980 јылда совет албаты, бастыра прогрессивный кижилик Советский Союзтын Коммунистический партиязынын ла телекейде эн баштапкы социалистический государствонын тозбёочизи В. И. Лениннинг чыкканынан бери 110 јыл болгонын көдүрингилү айалгада темдектеер. «Мында кажы ла таш Ленинди билер» — деп, улу пролетарский поэт Маяковскийдин айткан сөстөри санаага кирет. Бистин «Путь Ленина» колхоз ойгор Лениннинг адьала адалган, оныла бистин кажыбыс ла сүреен оморкоп јурет. Бис улу башчыбыстын чыккан күнин ижисте јаан јенгүлерле уткырыга албаданып иштейдис.

КПСС-тин Төс Комитетининг «Идеологический, политico-таскамалду ишти онон ары жарандырары керегинде» јоби чыкканынан бери јарым јылдан эмеш көп ёй отти. Бу јопти јўрүмде бүдүрери аайынча откүрилип турган ишти идеологический ишчилердин бу јуукта Москвада откён Текшироузный јуунда јаан куучын-шўўжү болгон деп айтты. Онон ол угаачыларды КПСС-тин обкомынын качызы нёкёр Б. К. Алушкиннинг «Идеологический, политico-таскамалду ишти онон ары жарандырары керегинде» јобин јўрүм-

де бүдүрери аайынча областыта ёдўп турган иш керегинде» деп докладыла, бу јуунда куучын айткандардың шўўлтеле-риле таныштырган.

Ченемели јаан пропагандист В. Я. Тудуев колхоз беш-ылдыкты ёйинең озо бүдүрери аайынча баштанқай эткенине, анчадала кыш ёйиндеги задачаларга јаан ајару этти. Ол колхозтың парткомының качызының заместители нёк. Геннадий Борисович Клюкин областной јуунда 1980 јылда алынган бийик молжуны бүдүрери аайынча колхозто ёткўрилип турган иш керегинде куучындаганын угаачыларга чокум темдектерле јартаган. Угаачылардың ижи, јадын-јўрўми Вениамин Яковлевичке таныш. Ченемели байлык пропагандист угаачыларын јакши билер. Шак бу мындиј керек иштеерге јакши айалга берет. Ол бойы баштанқай иштў специалист кижи. Ол улусла иштеп те, куучындажып та билер. Оның да учун, байла, бу коллективтин анчадала малчылардың ижи јаан тоомъыда. Вениамин Яковлевич таска-нал ишти јадын-јўрўмле, колхозтың экономиказыла, культуразыла колбулу ёткўрет. «Теорияны билери ол тушта тузалу, качан ол қандый бир керекле колбой ёткўрилип турган болзо» деген КПСС-тинг Төс Комитетининг Генеральный качызы, СССР-динг Верховный Советининг Президиумының Председатели нёкёр Леонид Ильич Брежневтинг Ленинский комсомолдың XVIII съездинде айткан сёзи пропагандисттин төс ајарузында болот. Пропагандист јартамалду иште эрчимдў туружат.

«В. И. Лениннинг 110 јылдыгына јарамыкту сый белетеери учун јаан тартыжу ёткўрип турға, «Путь Ленина» колхозтың члендери бўткўл бешъылдыктың пландарын бастыра кўргўзўлерле јенгўлў бўдўрип саларга албаданып, эрчимдў иштегилеп турулар. Бу юбилейге учурлалган мёройдö туружып турган колхозчылар бойлорына мындиј молјулар алындылар:

Быыл кўстен ала јасты чыкканча колхоз қажы ла уйданг 900 килограммнан сўт саап алар, қажы ла торбоктың тирў бескезин конокко 500 граммнан кожултар, сўттин 50 процентинен ас эмезин баштапкы сортло садар. 1980 јылда қажы ла 100 эне малданг 82 курааннан, 91 бозудан, 71 ку-луннан торныктырар. Общественный малды јакши кыштадар, государственного малданг алган продукталар садар јылдык пландарды Улу Октябрьдың 63 јылдыгына јетире бўдўрип койор. Онынчи бешъылдыктың бежинчи јылында кол-

хоз государствного 8 200 центнер сүт, 7 000 центнер эт, 760 центнер түк садар. Кажы ла уйдан 1980 жылда, орто тооло, 2 000 килограммнан сүт саар, кажы ла койдон 2 250 граммнан түк кайчылаар. Жасы иштиң техниказын 1980 жылда 20 февральга жетире ремонтоп койор. 22 апрельге жетире Культураның журттагы туразында Ленинский кыпты бүдүре эдер, оны керектү материалдарла жеткилдеп, колхозтың журттың, партийный организацияның историязыла тәножатан альбомдор оформлять эдер.

Туул Алтайдың ишкүчиле жаткандарына «Путь Ленина» колхозтың члендери мындай кычыру эттилер: «В. И. Лениннин чыкканынан ала 110 жылдыгына учурлай, онынчы бешжылдыктың пландарын бастыра көргүзүлөр аайынча бүдүрери учун, КПСС-тин XXVI съездине жарамыкту сый белетеери учун социалистический мөрөйди элбеде көндүктүрер! Угаачы Октябрьский революцияның орденин тагынган койчи Я. М. Качкышев мынайда куучындайт: «Хозяйство быыл государственного сүт, эт, түк табыштыrar планын чик јок озо бүдүрерге кичеенип иштеген. Койлорды эрте жаста төрөткөни астамду болгонын колхозтың быылгы көргүзүлери быжу керелейт. Март айда төрөгөн кажы ла јүс койдон малчылар јүс эки курааннан боскүрип алғандар. А кезик койчылар, темдектезе, нөкөр Куськин 120, Юстуков — 117, Карманова ла Сүксеков 113 курааннан телчиткендер».

Ады-јолы областька жарлу малчылар ла механизаторлор колхозто көп. Октябрьский Революцияның орденинин кавалери, КПСС-тин XXIII съездинин делегады Яков Мырмыевич Качкышев, ады жарлу механизатор Дмитрий Степанович Загнибела кожно иштеп турган нөкөрлөрине ле јииттерге күчин де кысканбай, керектү болужын жетиргилеп турулар.

1979 жылда Дмитрий Степанович башкарған звено 17 000 центнер ёлөнг оббоологон. Онызы колхозтың бастыра ёлөнгин 46 проценти болот. Бу колхозто комбайнер Гречкин, тракторист Кожевников, шофер Қазанцев ле онон до ёскёлориjakши ижиле мактатқылап турулар.

«Путь Ленина» колхозтың баштамы парторганизациязы албаты ортодогы жартамал ишти жүрүмле, политический ле хозяйственный суректарла колбулу откүрерине жаантайын жаан ајару эдет. Оның да учун мында эл-јон ортодо социалистический мөрөй там элбеп, улус ижине коммунистиче-

ский күүн-тапту болуп, бойлорына алынган молјуларын јенгүлү бүдүрерге албаданып, ижинде көрүмјилү јенгүлерге једиңип турулар.

М. Белеков

ЈАДЫН-ЈҮРҮМДЕ ЈАНЫ ЭЭЖИ-ЈАНГДАР УЧУН

Ишкүчиле јаткандарды коммунистический күүн-тапту эдип тазыктырарын Советский Союзтың Коммунистический партиязы коммунизм учун тартыжуда јаан учурлу иш деп шүүп јат.

«Улуска коммунистический санаа-шүүлте берери јанынан партия мындый программный амадулар тургузат: бастыра ишкүчиле јаткандарды идеиний јанынан бийик, социалистический Тöрөлине, коммунизмнинг керегине беринен, ишке ле общественный јоёжёгө коммунистический күүн-тапту эдип ўредип тазыктырар, буржуазный шүүлтерден ле кылых-јаннан арткан-калганын учына јетире јоттор, кижины ончо јанынан тен ўредип ёскүрер, совет албатынын байлык духовный культуразын төзөөр» — деп, «Идеологический политико-таскамал ишти мынан ары там јарандырары керегинде» КПСС-тин Төс Комитетинин јөбинде айдылган.

Бүгүн бис советский јадын-јүрүм, ишкүчиле јаткандарды коммунистический күүн-тапту эдип ўредип тазыктырары керегинде айдып турарыста, улусты јакшы кылых-јангга ўредип тазыктырар иште ээжи-јандарга јаан ајару эдери јаан учурлу болуп јат.

Кажы ла албатынын јүрүминде јанжыккан ээжи-јандар — көп чактардың туркунына таскадылган керектер. Бистин орооннын ончо албатыларында озогыдан бери улалып келген, јанжыккан ээжи-јандарла коштой, городтордо ло јурттарда јуртап јаткан улустын бастыра кылыхтарында совет общественнонын јадын-јүрүминин айалгаларыла којо табылган јаны ээжи-јандар элбеде таркады. Аңдый јаны ээжи-јандар бой-бойла колбошкон эки јолло төзөлип ле таркап туру деп айдарга јараар. Бир јанынан, албатыкалыктың јүрүминде јаны керектерле којо јүзүн-башка ээжи-јандар бойлоры табылыш таркап јат. Экинчи јанынан, совет общественнонын организацияларынын ла учреждениеле-

рининг системазы, партийный организацияларга баштадып, иште ле јүрүмде јаны ээжи-јандар төзööрин јанжыктырат.

Алтай албатының эмдиги öйдöги јаны ээжи-јандары ла ишкүчиле јаткандардың јадын-јүрүминде ле санаа-шүүлтезинде озогыдан арткан-калганыла тартыжары керегинде сурак 1971 јылда Горно-Алтайск городто öткön научно-практический конференцияда шүүжилген.

Аймактарда ол јанынаң база јаан иш öдöп јат. Темдектезе, 1977 јылда декабрь айда андый ок суракту конференция Кан-Оозы аймакта öткön. Аймактардың јадын-јүрүминде јаны ээжи-јандар керегинде јаан куучын «Алтайдың Чолмоны» ла «Звезда Алтая» газеттерде ле областтың радиозы ажыра болуп туро. Областтың ишкүчиле јаткандарының алдына јаны ээжи-јандар керегинде лекциялар кычырылат, доклад-беседалар öткүрилет.

Бу сурак аайынча эмди областной научно-практический конференция öткүрилер. Алтай албатының эмдиги öйдöги јүрүминде јандайтан ээжилерди тургузарда, озогы öйлörдö, азыйгы јүрүмле колбулу, эмдиги јүрүмге чек јарабай турган ээжилерди јалтанбай туура таштаганы јакшы болор эди.

Озогы öйдö, азыйгы јанда, элбеде таркаган коомой ээжи-јандардың арткан-калганы алтай улуста эмди де учуралп јат. Олор кöп эмес те болзо, бар. Темдектезе, мүргүүлле колбулу јастыра шүүлтелер, ўй улусты јабыс кörötöni, бала качыратаны, калым некейтени, шаалта щайтаны ла öскö до кезик-бир јастыра керектер.

Оыла колбой озогыдан арткан кезик јаман ээжи-јандарды öскöртип, эмди кезик јерлерде башка эп-аргаларла тузаланып тургандарын база темдектеер керек. Темдектезе, эмдиги öйдö Туулу Алтайда јуртаган казахтарда калым некебей јат деп айдышат. Је керекти лаптап кöröп келзе, калымды той тужында қыстың ада-энезине бир канча акчаны кыйалта јоктон беретени, тойдо қыстың тöрöёндöрине сый берери ажыра тöлögилеп туратан эмтири.

Партияның XXV съездинде КПСС-тин Тöс Комитетинин Генеральный качызы нöкör Л. И. Брежнев айткан: «Бис совет албатының јадын-јүрүмининг материальный аргаларын јарандырары јанынаң јаан једимдерге једип алганыс. Бу задачаны бис мынан да ары кайра баспастан бүдүрерис. Је материальный аргалар öскöни ээчиде улустың идеиний ла культурный кеми бийиктеп, қылык-јаны јаранып турары кыйалта јоктон керектү болот. Онон башка, кезик улуста

обществоның јилбүлериңе јарабас, јастыра кылых-јан ۆзөр. Оны ундырыга јарабас».

Чын, андай јеткер бар. Бисте анчадала той өткүрерде кезик алтай улус чек ле бойының аргалузын мактанарага турган чылат, маргыжып јадылар. Бир кижи тойго 50 кижи алдырарда, экинчили бис оноң јокту болгоныс па дейле, 100 кижи алдырат, ўчинчили 150—200 кижи алдырып јат. Бир биле уулының тойына јети кой сойордо, экинчи биле сегисти сойот. Кижиге барган кыстың ада-энезинен кем де 15 төрөёнди кудалазын деп некеерде, экинчи ада-эне оны угала, бис оноң коомой бо, менде де төрөёндөр бар эмей дейле, 25 айылды кудалазын деп некейт.

Партияның XXV съездине КПСС-тин Төс Комитетине эткен отчетный докладында нöкөр Л. И. Брежнев ишкүчиле јаткандарды патриотический ле интернациональный тазыктырагаш ишти партийный организациялар элбеде ле теренжи-де өткүре бердилер, национализмнин ле шовинизмнин кезик кылыхтары болотоны, исторический керектерге классовый ёштүлер этпейтени, јүрүмде озотыдан арткан, је эмдиги ёйдöги некелтелерге јарабай турган ээжи-јандарды тузаланары јоголып браады деп айткан.

Ол јанынан ишти бистин областта мынан да ары өткүрер керек. Бистин ёйдö алтай албатыны угы-сööктöриле, алтай-туба деп бöлийтенин јоголтып салар ёй јеткен. Совет јангның јылдарының туркунына, социалистический јүрүмде, коммунистический партияның ленинский национальный политиказының шылтуунда, орусла ёскö дö совет албатылардын болужыла алтай албаты бирлик болуп ۆзө берди.

Эмди советский јадын-јүрүм ле јаны ээжи-јандар деп тема аайынча областной научно-практический конференция белетелип јат. Конференция алтай албатының јадын-јүрүминде бүгүнги күндеги ээжи-јандарды шүүжер.

Н. Шатинова,
Тил, литература ла история јанынан научный
шинжү өткүрер институттын научный ишчили

БАЖАЛЫКТАР

Jaan учурлу иш	1
Областьтын комсомолдорынын jaan учурлу задачалары	9
Коммунисттер ишти төзööчилер ле коллективтерди баштаачылар	13
Ленин мöröй керегинде	18
Албатыны коркыдып, кезедер политика	22
Специалисттин сöзи	26
Јадын-јүрümде јаны ээжи-јандар учун	29

БЛОКНОТ АГИТАТОРА

Редакционная коллегия

Подписано к печати 11/1 1980 г. Формат
60×84 1/16. Уч.-изд. л. 1,76. Усл. п. л. 1,86.
Тираж 500 экз. Заказ 5. Цена 5 коп. АН 09116.

Горно-Алтайское отделение Алтайского книжного издательства, г. Горно-Алтайск, ул. Горно-Алтайская, 36.

Горно-Алтайская типография, пр. Коммунистический, 27.

5 акча

ГОРНО-АЛТАЙСК . 1980